

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): mútuř
Arrieta: muřtúr
Bakio: muřtúr
Bermeo: muřtúr
Berriz: múřtu', mútuř
Bolibar: múřtuř
Busturia: muřtúr
Dima: múřtuř
Elantxobe: muřtúr
Elorrio: múřtuř
Errigoiti: muřtúr
Etxebarri: múřtuř
Etxebarria: múřtuř
Gamiz-Fika: múřtuř
Getxo: muřtúr
Gizaburuaga: múřtuř
Ibarruri (Muxika): múřtuř
Kortezubi: muřtúr
Larrabetzu: múřtuř
Laukiz: muřtúr, móřo
Leioa: muřtúr
Lekeitio: muřtúr
Lemoa: múřtuř
Lemoiz: múřtuř
Mañaria: múřtuř
Mendata: múřtuř
Mungia: múřtuř
Ondarroa: múřtuř
Orozko: múřtuř
Otxandio: múřtuř
Sondika: muřtúr
Zaratamo: múřtuř
Zeanuri: múřtuř
Zeberio: múřtuř
Zollo (Arrankudiaga): múřtuř
Zornotza: *múřtuř

Araba

Aramaio: mútuř

Gipuzkoa

Aia: mútuř
Amezketza: mútuř
Andoain: mútuř
Araotz (Oñati): mútuř
Arrasate: *mútuř

Arroa (Zestoa): mútuř
Asteasu: mútuř
Ataun: mútuř
Azkoitia: mútuř
Azpeitia: mútuř
Beasain: mútuřmints (?)
Beizama: mútuř, mútuřmínts
Bergara: mútuř
Deba: mútuř
Donostia: mútuř
Eibar: mútuř
Elduain: mútuř
Elgoibar: mútuř
Errezil: mútuř
Ezkio-Itsaso: mútuř
Getaria: mútuř
Hernani: mútuř
Hondarribia: mútuř
Ikaztegieta: mútuř
Lasarte-Oria: mútuř
Legazpi: mútuř
Leintz Gatzaga: mútuř
Mendaro: mútuř
Oiartzun: mútuř
Oñati: mútuř
Orexa: mútuř
Orio: mútuř
Pasaia: mútuř
Tolosa: mútuř
Urretxu: mútuř
Zegama: mútuř

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: mútuř
Alkotz: mútuře (mark.)
Aniz: mútuř
Arbizu: mútuř
Beruete: mútuř
Donamaria: mútuř
Dorrao / Torrano: mútuř
Erratzu: mútuř
Etxalar: mútuř
Etxaleku: mútuře (mark.)
Etxarri (Larraun): mútuř
Eugi: mútuř
Ezkurra: mútuř
Gaintza: mútuř
Goizueta: mořtú:řá

Igoa: mútuř
Jaurrieta: mútuř
Leitza: mútuř
Lekaroz: mútuř
Luzaide / Valcarlos: mútuř
Mezkiritz: mútuř
Oderitz: mútuř
Suarbe: mútuř
Sunbilla: mútuř
Urdiain: mútuř
Zilbeti: mútuř
Zugarramurdi: mútuř

Lapurdi

Ahetze: mútuř
Arrangoitze: mútuR
Azkaine: mútuR
Bardoze: muthúřa (mark.)
Beskoitze: mútuR
Donibane Lohizune: mútuR
Hazparne: mútuR
Hendaia: mútuR
Itsasu: mútu^R
Makea: mútuR, mútu^ř
Mugerre: muthuř
Sara: řuúř, *mútuřa (mark.)
Senpere: mútuR
Urketa: mútuř
Uztaritze: mútuR

Nafarroa Beherea

Aldude: mútuř
Arboti: mythýřa (mark.)
Armendaritze: muthúř
Arnegi: mútuř
Arrueta: m^{tuř}
Baigorri: mútuř
Bastida: muthuř
Behorlegi: muthúř
Bidarra: mútuř
Ezterenzubi: muthúř
Gamarte: búru (?)
Garrúze: m^{tuř}
Irisarri: mútuR
Izturitze: muthúř
Jutsi: muthúř
Landibarre: mútuř
Larabale: múřa, muthúř

Uharte Garazi: mútuř

Zuberoa

Altzai: mythýř
Altzürükü: mythýř
Barkoxe: mythýř
Domintxaine: mythýř, myttýř
Eskiula: řýřyř, áho, mythýř
Larraine: mythýř
Montori: mythýř
Pagola: mythýř
Santa Grazi: mythýř
Sohüta: mythýř
Urdiñarbe: mythýř
Ürrüstoi: mythýř

Mapan sartzen ez diren erantzunak

Eskiula (Z): mythýř

620. Mapa: hocico, morro / mufle / snout

GALDERA: 24020; ALEANR: V, *656

	mustur
	morro
	musa
	muthur
	müthür
	müttür
	mutur
	muttur
	muturmintz
	muxtur
	südür
	suur
	bestelakoak

- Ohar metalinguistikoak egin dituzte lekukoek, kaba-leez erabilitako hitz bera gizakiari buruz erabil daitekeenetz.

- **Jutsi:** Kaale bati, “*arima salbu ta iduri dik horrek idi bat*”. Gizon batek behi bat falta zien eta auzoari erten dako: - “Errak eta ikusi uka gure behia eta”?

- “Musabeltx dea”? - “Ez, ez gure behiak deus eztik beithartian”. ‘Begitharte’ jende bati erten da, ez behi bati, gaitzeko hutsa da.

- **Bestelakoak:** aho (Eskiula), buru (Gamarte).

Ezterenzubi: *Betarrosa behiaina da, behi delako Blonde des Pyrénées horrek behar luzke izan muthurra xuri-airian eta betarrosa garbia izaiteko, betarros, arraza re jujatzen dute, behi gorriak, xuxenez, behar du sudurrain ingurian, begien ingurian kolore liferenta, xurpilo behar tu izan horiek, denak kolore berian balin batu matel-ezurretan eta begiondoan ezta arraza pura.*

Altzurükü: *Behi müthür beltz ehiin urthen biian müthür beltz horra dela (esaera atabismoaz edo genetikaz) (horra dela, ‘datorrela’).*

Eskiula: *Müthür erranik da borthakoentako, gük heben urdia erraiten dügü: müthürra. Behientako ahoa edo südürra, jentetan bezala, bata gañian, bestia pin, hola düzii gue ahapaldia; gük salbüik eta aima, erraiten dügü, mentüiaz, hor egiten biarnesaen manealat [ahatik, beste lekuko batek, aldiz, -laborari ez dena- müthür eman du, bortakoarena -urdearena, hots- ala behiarena den zehaztu gabe].*